

Sygn. akt I ACa 1341/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Nowicka de Poraj
Sędziowie:	<u>SSA Piotr Rusin</u> SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2013 r. w Krakowie na rozprawie
sprawy z powództwa Instytutu (...) Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w K.
przeciwko N. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Gospodarczego w Krakowie

z dnia 8 marca 2012 r. sygn. akt IX GC 587/11

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że powództwo oddala, a w punkcie II przez zasądzenie od powoda Instytutu (...) Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w K. na rzecz pozwanego N. G. kwoty 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- 2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 8.405 zł (osiem tysięcy czterysta pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Syfin.akt I A Ca 1341/12

UZASADNIENIE

Strona powodowa-Institut Systematyki i Ewolucji (...) Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w K. -wniosła o zasądzenie od pozwanego N. G. kwoty 114.090,40 zł. z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot składających się na dochodzoną sumę od dat wymienionych w pozwie.

W uzasadnieniu powództwa podała , że strony wiązała umowa najmu nieruchomości lokalowych w budynku położonym w K. przy ul. (...). Powód jako wynajmujący wypowiedział pozwanemu umowę najmu na skutek zaległości w płatności czynszu najmu, powołując się na art. 672 k.c. i § 28 umowy. Mimo wygaśnięcia stosunku najmu pozwany

nie opróżnił i nie wydał powodowi przedmiotowych lokali, zajmując je nadal, już bez tytułu prawnego wobec czego po wystawieniu not obciążeniowych powód dochodzi zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne zajmowanie tych nieruchomości za okres od kwietnia do sierpnia 2011 r. Wynagrodzenie to powód ustalił na poziomie dotychczasowego czynszu najmu netto, tj. bez podatku od towarów i usług.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, przecząc aby wypowiedzenie najmu wywarło skutek prawny, skoro brak było podstaw do wypowiedzenia. Opóźnienie w płatności czynszu było bowiem spowodowane brakiem faktur VAT, których wystawienie było obowiązkiem wynajmującego. Powód opóźniał się zatem ze spełnieniem swojego świadczenia wzajemnego, nie współdziałał z najemcą w należyтым wykonaniu umowy najmu, wobec czego pozwany nie może ponosić konsekwencji takiej postawy kontrahenta.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2012 r. sygn.akt IX GC 587/11 Sąd Okręgowy-Sąd Gospodarczy w Krakowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 114.090,40 zł. z ustawowymi odsetkami od kwot po 22. 818,08 zł. od dnia 12 kwietnia 2011 r., 12 maja 2011 r., 9 czerwca 2011 r., 12 lipca 2011 r. i 12 sierpnia 2011 r. oraz kwotę 9.322 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy ustalił, że strony łączyła umowa najmu z dnia 28 grudnia 2007 r. nieruchomości lokalowych w budynku przy ul. (...) K., gdzie powód był wynajmującym, a pozwany najemcą. Zgodnie z postanowieniami umowy czynsz miał być płatny z góry do dnia 14 każdego miesiąca, a wynajmujący miał prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym w razie opóźnienia w płatności za dwa pełne okresy rozliczeniowe. Pozwany popadł w taką zaległość i dlatego powód po dwukrotnym upomnieniu i wezwaniu do zapłaty należności na podstawie & 28 umowy wypowiedział najem, a mimo to pozwany do chwili obecnej nieruchomości nie opróżnił i nie wydał wynajmującemu. Notami księgowymi powód obciążył pozwanego obowiązkiem zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości w wysokości odpowiadającej czynszowi najmu netto, tj. bez podatku od towarów i usług. Prawomocnym wyrokiem z dnia 10 lutego 2011r. sygn. akt 1C 1825/09 Sąd Okręgowy w Krakowie nakazał pozwanemu opuszczenie i opróżnienie nieruchomości przy ul. (...) w K., a postanowieniem z dnia 14 lipca wstrzymał wykonanie tego wyroku do czasu rozpoznania wniosku pozwanego o przywrócenie terminu do sporządzenia jego uzasadnienia i oddalił też wnioski o nadanie temu wyrokowi klauzuli wykonalności.

Poczyniwszy powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że po wygaśnięciu umowy najmu pozwany zajmuje nieruchomość powoda bez tytułu prawnego, a zatem zgodnie z art. 224 & 2 w związku z art. 225 i art. 230 k.c. jest obowiązany do zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z tej nieruchomości. Uzasadnione jest też naliczenie wysokości tego wynagrodzenia w kwocie odpowiadającej czynszowi najmu netto obowiązującego w czasie kiedy strony łączył obligacyjno- prawny stosunek najmu. Zarzut pozwanego, że powód nie wystawiał faktur VAT jest chybiony, gdyż od wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy podatek taki nie jest przewidziany i dlatego powód za okres objęty żądaniem pozwu wystawił tylko noty księgowe. Pozwany nie może też usprawiedliwiać opóźnienie w zapłacie czynszu najmu brakiem faktur, do których wystawienia obowiązany był powód, gdyż tego rodzaju czynność nie ma charakteru obowiązku cywilnoprawnego obciążającego wynajmującego w świetle art. 659 & 1 k.c., a poza tym w braku faktury do czasu upływu wymagalności świadczenia czynszu uprawniała pozwanego do złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego wobec zwłoki wierzyciela, z czego pozwany nie skorzystał. Od dat należności za poszczególne miesiące Sąd naliczył odsetki ustawowe zgodnie z art. 481 & 1 k.c.

W związku z procesem powód uiszczył opłatę sądową od pozwu w kwocie 5.705 zł. oraz pokrył koszty zastępstwa procesowego w wysokości stawki minimalnej w kwocie 3.600 zł. określonej w & 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.Nr.163,poz.1348 ze zm.) wraz z opłatą skarbową w kwocie 17 zł. Wobec uwzględnienia powództwa Sąd Okręgowy zasądził zwrot tych kosztów od pozwanego w oparciu o art. 98 k.p.c.

W dniu 28 kwietnia 2012 r. w Urzędzie Poczтовым (...) zostało nadane pismo procesowe pełnomocnika pozwanego zawierające wniosek o przywrócenie apelacji od wymienionego wyżej wyroku wraz z apelacją.

Na uzasadnienie wniosku podano, że w dacie awizowania dowodu doręczenia zawiadomienia o rozprawie wyznaczonej na dzień 8 marca 2012 r. pozwany przebywał w Brazylii, a przesyłka pocztowa zawierająca to zawiadomienie nie została umieszczona w skrzynce na korespondencję oznaczoną adresem wskazanym w pozwie, tj. ul. (...) P i brak o tym adnotacji w dołączonym do akt na k-101, ale w dniu 18 stycznia 2012r w recepcji budynku przy ul. (...) u pracownika M. S. (1) i w dniu 26 stycznia 2012 r. u M. S. (2), którzy nie byli upoważnieni do odbioru korespondencji. Po powrocie do Polski pozwany w dniu 23 kwietnia 2012 r. udał się do Sądu Okręgowego celem zasięgnięcia informacji co dzieje się ze sprawą i wówczas dowiedział się o wydaniu wyroku.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2012 r. Sąd Okręgowy przywrócił pozwanemu termin do wniesienia apelacji.

W apelacji, opartej na zarzutach naruszenia prawa materialnego, a to art.224 k.c. w związku z art. 230 k.c. przez ich błędne zastosowanie mimo, iż powód nie jest właścicielem budynku, w którym mieszczą się nieruchomości lokalowe zajmowane przez pozwanego, a więc powód nie jest czynnie legitymowany w sprawie, oraz naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 139 k.p.c., co w istocie skutkowało nieważnością postępowania z przyczyny wskazanej w art. 379 pkt. 5 k.p.c. pozwany wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Alternatywny wniosek zmierza do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powód w pierwszej kolejności zakwestionował przywrócenie terminu do wniesienia apelacji poddając pod rozwagę Sądu II instancji ocenę zasadności postanowienia z dnia 9 maja 2012 r. k-192 na podstawie art. 380 k.p.c. i w konsekwencji wniósł o odrzucenie apelacji jako spóźnionej, a na wypadek nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zakwestionowania postanowienia o przywróceniu terminu do wniesienia apelacji. Z dowodu dręczenia na k-101 nie wynika w jaki sposób pozwanego zawiadomiono o awizowaniu przesyłek zawierających zawiadomienie o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 8 marca 2012 r., a zatem brak jest podstaw do przyjęcia za wykazane, że doręczenie zastępcze czyniło zadość wymogom z art. 139 k.p.c. Przywrócenie w takim przypadku terminu do wniesienia apelacji znajduje podstawę prawną w przepisie art. 168 k.p.c.

Odnosząc się do meritum rozstrzygnięcia, tj. do apelacji należy podzielić stanowisko, że uwzględnienie powództwa nastąpiło z naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie art. 224 i 225 k.c. Z twierdzeń apelacji, niezakwestionowanych w tym zakresie przez stronę powodową wynika, że właścicielem nieruchomości lokalowych będących przedmiotem umowy najmu z dnia 28 grudnia 2007 r. nie jest wynajmujący, lecz Polska Akademia Nauk z siedzibą w W. mająca odrębną osobowość prawną. Z żądania pozwu i jego uzasadnienia sporządzonego przez fachowego pełnomocnika wynika natomiast w sposób nie budzący żadnych wątpliwości, że podstawę faktyczną powództwa stanowi bezumowne zajmowanie pomieszczeń w budynku przy ul. (...) w K. po wygaśnięciu umowy najmu. Stąd też nie można zgodzić z twierdzeniem odpowiedzi na apelację, że zasadność roszczenia powoda można wywodzić z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, którego wysokości pozwany nie kwestionował. W grę nie mogą wchodzić także inne podstawy odpowiedzialności o charakterze obligacyjno-prawnym, jak chociażby roszczenie odszkodowawcze wynajmującego przeciwko najemcy o wydanie przedmiotu najmu, gdyż rozpoznanie sprawy w tym aspekcie stanowiłoby naruszenie art. 321 k.p.c. To samo dotyczy przyjęcia za podstawę zasadności dochodzonego pozwem roszczenia art. 415 k.c. Bezzasadność zarzutów dotyczących przyjęcia za podstawę rozstrzygnięcia przepisów prawnych normujących zasady odpowiedzialności nie przystające do podanego w pozwie stanu faktycznego przesądza też o chybionym powoływaniu się przez powoda na prekluzję procesową z art. 479 (14) & 2 k.p.c.

Reasumując, skoro powód nie jest właścicielem nieruchomości zajmowanej przez pozwanego nie przysługują mu roszczenia uzupełniające z art. 224 i nast. k.c., do których uprawnieni są tylko właściciel, współwłaściciel, użytkownik wieczysty, czy podmiot uprawniony z tytułu ograniczonego prawa rzeczowego (art. 251 k.c.)

Uwzględnienie powództwa mimo braku legitymacji procesowej czynnej powoda stanowi naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 224 i art. 230 k.c.,

i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku na mocy art. 386 & 1 k.p.c. przez oddalenie żądania pozwu i w konsekwencji stosownie do art. 98 k.p.c. zasądzeniem od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu za I instancję. Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego w wysokości stawki minimalnej określonej w & 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W związku z wniesieniem apelacji pozwany uiścił opłatę sądową od apelacji w kwocie 5.705 zł. oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.700 zł. według stawki minimalnej z & 6 pkt. 6 i & 13 ust. 1 pkt. 2 powołanego wyżej rozporządzenia. Wobec uwzględnienia apelacji koszty te podlegają zwrotowi od powoda, zgodnie z przepisami art.98 w związku z art. 391 & 1 k.p.c.